

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D., a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D., a Mgr. Filipa Skřivana v právní věci

žalobce: **ELPO, kabelové sítě VN a NN, s.r.o.**
sídlem Klostermannova 916/4, Rudná
zastoupen Mgr. Pavlem Kopou, advokátem
sídlem Hlinky 57/142a, Brno

proti
žalovanému: **Energetický regulační úřad**
sídlem Masarykovo nám. 5, Jihlava

o žalobě proti „Sdělení k žádosti ze dne 19.6.2024“ Energetického regulačního úřadu ze dne 2.8.2024, č.j. 11883-4/2023-ERU,

takto:

- I. Žaloba se odmítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Věc se postupuje Radě Energetického regulačního úřadu k vyřízení opravného prostředku.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou u zdejšího soudu dne 27.9.2024 se žalobce domáhá zrušení „Sdělení k žádosti ze dne 19.6.2024“, které pokládá za rozhodnutí správního orgánu. Energetický regulační úřad v tomto sdělení reagoval na žalobcovu žádost o určení neúčinnosti přípisu Energetického regulačního úřadu č.j. 09695-2/2023-ERU ze dne 1.6.2023. Obsahem tohoto sdělení jsou důvody, pro které Energetický regulační úřad nemůže přistoupit k určení neúčinnosti uvedeného přípisu.
2. Z obsahu uvedeného přípisu a jemu předcházející žalobcovy žádosti vyplývá, že žalobce u Energetického regulačního úřadu podal žádost o určení neúčinnosti přípisu Energetického regulačního úřadu ze dne 1.6.2023 a o určení trvání účinků rozhodnutí Energetického regulačního úřadu ze dne 8.6.2010, kterým byla žalobci udělena licence na výrobu elektřiny. Formou i obsahem šlo o žádost podle § 142 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu.
3. Podle § 142 odst. 1 správního řádu správní orgán v mezích své věcné a místní příslušnosti rozhodne na žádost každého, kdo prokáže, že je to nezbytné pro uplatnění jeho práv, zda určitý právní vztah vznikl a kdy se tak stalo, zda trvá, nebo zda zanikl a kdy se tak stalo.

Podle § 142 odst. 2 správního řádu platí, že podle odstavce 1 správní orgán nepostupuje, jestliže může o vzniku, trvání nebo zániku určitého právního vztahu vydat osvědčení anebo jestliže může otázku jeho vzniku, trvání nebo zániku řešit v rámci jiného správního řízení.

4. Řízení o určení právního vztahu podle § 142 správního řádu je zvláštním typem správního řízení, jehož účelem je upravit specifická pravidla pro vydávání deklaratorních rozhodnutí, je-li o jejich vydání požádáno. Správní řízení podle § 142 správního řádu je řízením o žádosti ve smyslu § 44 a násl. správního řádu, zahájeno je tedy podáním žádosti (srov. například rozsudek Krajského soudu v Brně č.j. 30 Ca 49/2008-57 ze dne 19.2.2010, Sb. NSS 2413/2011). O žádosti lze rozhodnout buď způsobem podle § 142 odst. 1 správního řádu, tj. deklarováním, zda určitý právní vztah vznikl a kdy se tak stalo, zda trvá, nebo zda zanikl a kdy se tak stalo, přitom lze vydat i rozhodnutí o takovém vztahu, který v době rozhodování ve smyslu § 142 odst. 1 správního řádu již neexistuje, avšak v minulosti existoval, anebo lze o žádosti rozhodnout způsobem podle § 142 odst. 2 správního řádu, tj. nevydáním takového rozhodnutí, jestliže může správní orgán o vzniku, trvání nebo zániku určitého právního vztahu vydat osvědčení anebo jestliže může otázku jeho vzniku, trvání nebo zániku řešit v rámci jiného správního řízení; takové rozhodnutí (ve smyslu § 142 odst. 2 správního řádu) se pak materializuje ve formě zamítnutí žádosti o určení právního vztahu (a vyřešení věci vydáním osvědčení, či zahájením jiného řízení, lze-li je zahájit tímž správním orgánem z moci úřední, anebo poučením žadatele stran příslušného návrhu na zahájení jiného správního řízení, lze-li je zahájit jen k takovému návrhu, eventuálně odkazem na některý z takto již dříve realizovaných postupů). O žádosti o určení právního vztahu podle § 142 správního řádu je tedy správní orgán (některou ze shora uvedených alternativ rozhodnutí) vždy povinen rozhodnout (srov. například rozsudek Krajského soudu v Ostravě č.j. 78 A 5/2016-22 ze dne 30.11.2016).
5. Na „Sdělení k žádosti ze dne 19.6.2024“ Energetického regulačního úřadu ze dne 2.8.2024, č.j. 11883-4/2023-ERU, zdejší soud – shodně jako žalobce – hledí jako na rozhodnutí o žádosti o určení právního vztahu vydané podle § 142 odst. 2 správního řádu. Formálně sice o rozhodnutí nejde, nýbrž obsahem jde o zřetelnou reakci na žalobcovu žádost (jde o její vyřízení) intimující důvody, pro které podle Energetického regulačního úřadu nelze vydat rozhodnutí podle § 142 odst. 1 správního řádu; tyto důvody jsou podle uvedeného sdělení dva: 1) skutečnost, že zánik licence, k němuž došlo ex offo, již Energetický regulační úřad vzal na vědomí, byla ze strany Energetického regulačního úřadu osvědčena již v přípisu ze dne 1.6.2023 (závěr textu na druhé straně nyní napadeného sdělení), a 2) věc lze řešit ve sporném řízení podle § 141 správního řádu (druhý odstavec na třetí straně nyní napadeného sdělení). Ze sdělení je tedy v souhrnu patrné, že je jím reagováno na žalobcovu žádost o určení právního vztahu, že této žádosti se nevyhovuje (tedy že k určení právního vztahu Energetický regulační úřad nepřistoupí), nevyhovění žádosti je přitom věcně odůvodňováno. Materiálně jde tedy o rozhodnutí.
6. Toto rozhodnutí („Sdělení k žádosti ze dne 19.6.2024“ Energetického regulačního úřadu ze dne 2.8.2024, č.j. 11883-4/2023-ERU) trpí vadou formy (§ 69 odst. 1 první věta správního řádu), vadou chybějícího výroku a vadou chybějícího poučení o opravném prostředku (§ 68 odst. 1, 2 a 5 správního řádu).

7. Pokud jde o opravný prostředek, pak žádné ustanovení správního řádu ani zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), nevylučuje v případě rozhodování Energetického regulačního úřadu v režimu § 142 správního řádu (v řízeních před Energetickým regulačním úřadem běžnou) dvojinstančnost řízení. Z ničeho tedy nelze dovodit, že by proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu vydanému podle § 142 odst. 1 či 2 správního řádu, jež je rozhodnutím v prvním stupni (§ 17b odst. 1 energetického zákona), nebyl přípustný řádný opravný prostředek. Platí tedy, že proti tomuto rozhodnutí bylo možno podat opravný prostředek (§ 81 odst. 1 správního řádu), jímž je v daném případě rozklad k Radě Energetického regulačního úřadu (§ 152 odst. 1 správního řádu, § 17b odst. 10 písm. b/ energetického zákona).
8. Trpělo-li rozhodnutí („Sdělení k žádosti ze dne 19.6.2024“ Energetického regulačního úřadu ze dne 2.8.2024, č.j. 11883-4/2023-ERU) mimo jiné vadou chybějícího poučení o opravném prostředku, pak žalobce je napadl přímo žalobou ke zdejšímu soudu. Podle § 46 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“), platí, že podal-li návrhvatel (tu žalobce) návrh (tu žalobu) proto, že se řídil nesprávným poučením správního orgánu o tom, že proti jeho rozhodnutí není přípustný opravný prostředek (tu poučením zcela chybějícím), soud z tohoto důvodu tento návrh odmítne a věc postoupí k vyřízení opravného prostředku správnímu orgánu k tomu příslušnému. Byl-li návrh podán včas u soudu, platí, že opravný prostředek byl podán včas.
9. Zdejší soud tedy podle § 46 odst. 5 s.ř.s. žalobu proti prvostupňovému rozhodnutí („Sdělení k žádosti ze dne 19.6.2024“ Energetického regulačního úřadu ze dne 2.8.2024, č.j. 11883-4/2023-ERU) odmítl a věc postoupil Radě Energetického regulačního úřadu k vyřízení opravného prostředku. Ta bude na uvedené sdělení nahlížet jako na rozhodnutí vydané v režimu § 142 správního řádu v prvním stupni správního řízení, na žalobu podanou u zdejšího soudu dne 27.9.2024 bude nahlížet jako na rozklad podaný proti tomuto rozhodnutí a bude vycházet z toho, že žaloba byla podána ve dvouměsíční lhůtě pro její podání (§ 72 odst. 1 s.ř.s.), tedy včas, protože se uplatní pravidlo vyplývající z § 46 odst. 5 druhé věty s.ř.s., podle něhož je třeba na rozklad hledět jako na rozklad podaný včas.
10. Byla-li žaloba odmítnuta, žádný z účastníků nemá podle § 60 odst. 3 s.ř.s. právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje,

v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 10. října 2024

David Raus
předseda senátu